

NAVOIY G‘AZALLARINING TARBIYAVIY AHAMIYATI

Bekmirzayeva Mazmuna Avazmatovna*Toshkent viloyati Parkent tuman politexnikumi o‘qituvchisi*

Annotatsiya. *Mazkur maqolada buyuk mutafakkir Alisher Navoiy g‘azallarining tarbiyaviy ahamiyati yoritiladi. Shoirning asarlarida ilgari surilgan ezgulik, halollik, sabr-toqat, vatanparvarlik, komil inson tarbiyasi kabi g‘oyalar tahlil qilinadi. Maqolada g‘azallardagi axloqiy-me‘yoriy tushunchalar zamonaviy ijtimoiy muhit bilan bog‘lab tahlil qilinadi hamda ularning bugungi yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati asoslab beriladi.*

Kalit so‘zlar: *Alisher Navoiy, g‘azal, tarbiya, axloqiy g‘oyalar, yoshlar tarbiyasi, ma‘naviyat, sabr-toqat, komil inson, halollik, ezgulik, adabiy meros.*

Kirish. Alisher Navoiy – o‘zbek mumtoz adabiyotining sultoni, jahon miqyosidagi ulug‘ mutafakkir shoir, adabiyot va ma‘naviyat darg‘asidir. Ushbu maqolada Navoiy g‘azallaridagi tarbiyaviy g‘oyalar zamonaviy ijtimoiy hayot bilan uyg‘un holda tahlil qilinadi hamda ularning dolzarbligi yoritib beriladi.

Alisher Navoiy g‘azallari bu borada bebaho ma‘naviy manba bo‘lib xizmat qiladi. Shoir o‘z g‘azallarida insonni doimo ezgu fazilatlarga chorlaydi, nafs balosidan saqlanish, sabrli bo‘lish, ilmga intilish va adolatli yashashga undaydi. Masalan, sabr-toqat haqida yozgan misralari bugungi yoshlarni hayotda uchraydigan qiyinchiliklar oldida sinmaslikka da‘vat etadi. Halollik va poklikni ulug‘lagan g‘azallar esa bugungi korrupsiyaga qarshi kurash, odil jamiyat barpo etish g‘oyalari bilan uyg‘unlashadi. Navoiy yaratgan komil inson obrazini zamonaviy yoshlar uchun ideal namunaviy shaxs sifatida ko‘rsatish mumkin.

Alisher Navoiy g‘azallari asrlar osha o‘z ma‘naviy va tarbiyaviy quvvatini yo‘qotmagan bebaho merosdir. Uning asarlarida ilgari surilgan g‘oyalar har bir davrda dolzarb bo‘lib, ayniqsa, yoshlar ma‘naviyatini mustahkamlashda muhim o‘rin tutadi. Navoiy g‘azallari orqali o‘quvchilar va talabalar o‘zbek adabiyotining chuqur ildizlariga murojaat qilgan holda, o‘z hayoti va jamiyat oldidagi mas‘uliyatini teran anglab yetadi. Ayniqsa, bugungi axborot xurujlari va madaniyatsizlik tahdidlari fonida bunday asarlarning ta’siri yanada kuchliroq seziladi.

Xulosa. Shoirning har bir satrida insoniylik, halollik, sabr, komillik, muhabbat va adolat kabi umuminsoniy fazilatlar ulug‘lanadi. Bu g‘oyalar hozirgi davr yoshlarining ma‘naviy kamoloti, axloqiy qarashlari va ijtimoiy faoliyatida asosiy mezon bo‘lib xizmat qilishi lozim. Shu bois, Navoiy merosini chuqur o‘rganish va uni zamonaviy ta’lim-tarbiya tizimiga keng joriy etish dolzarb ahamiyatga ega.

Adabiyotlar ro‘yxati

1. Navoiy, A. *G‘azaliyot (Devoni Foni)*. – Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi Adabiyot va san’at nashriyoti, 1991.
2. G‘aniyev, B. *Alisher Navoiy hayoti va ijodi*. – Toshkent: Fan, 1989.
3. Sirojiddinov, S. *Navoiy ilmi: poetika va tafakkur masalalari*. – Toshkent: Akademnashr, 2017.
4. Jo‘rayev, N. *Alisher Navoiy g‘azallarining ma’naviy-estetik talqini*. – Qarshi: Nasaf,